

Kulturdirektoratet
Postboks 4808 Nydalen
0422 OSLO

Deres ref

Vår ref
21/5804-

Dato
23. september 2024

Oppdragsbrev - Verdiprinsipper og strategi for rimelig betaling for kunstnerisk arbeid - Kulturdirektoratet 2024

Som en del av oppfølgingen av tiltak i Meld. St. 22 (2022-2023) *Kunstnarkår* og Innst. 217 S (2023-2024) ber Kultur- og likestillingsdepartementet Kulturdirektoratet utarbeide overordnede verdiprinsipper for rimelig betaling for kunstnerisk arbeid, og en oppfølgende strategi. Nedenfor følger en beskrivelse av bakgrunn og rammer for oppdraget basert på omtale i stortingsmeldingen, tidligere dialog og møter om saken.

Departementet vil nedsette en referansegruppe for direktoratet i perioden arbeidet foregår, og vil be Spekter, Virke kultur, LO kultur, KS, Kunstnernettverket og Kulturrådet om å utpeke hver sin representant til gruppen. Departementet ber direktoratet om å utarbeide et forslag til opplegg og møtefrekvens for referansegruppen.

Departementet vil stille 1,5 mill. kroner til disposisjon på kap. 325, post 21, til arbeidet.

Med hilsen

Bernt Martin Schjerven (e.f.)
avdelingsdirektør

Charlotte Engelmark
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Oppdragsbrev - Verdiprinsipper og strategi for rimelig betaling for kunstnerisk arbeid - Kulturdirektoratet 2024

Bakgrunn

Som det fremgår av Meld. St. 22 (2022-2023) *Kunstnarkår* og Innst. 217 S (2023-2024), skiller arbeidsmarkedet for kunstnere seg vesentlig fra øvrig arbeidsliv ved at hoveddelen er organisert som frilansere og selvstendig næringsdrivende. Dette gir kunstnere som gruppe noen særskilte utfordringer. Gratisarbeid og underbetaling er en utfordring for kunstnere i Norge så vel som internasjonalt. Dette gjelder særlig selvstendig næringsdrivende, som ikke er en del av lønnsdannelsen og tariffavtaler slik som kunstnere med fast ansettelse og frilansoppdrag.

Det kan være vanskelig å verdifastsette kunst. Det samme gjelder for fastsettelse av honorar for kunstnerisk arbeid. I tillegg er maktforholdene ofte skjeve, og konkurransen om oppdragene er stor. Det kan derfor være krevende for den enkelte å oppnå rimelig betaling og honorar for kunstnerisk arbeid som tar høyde for alle utgifter man har som selvstendig næringsdrivende, som f.eks. pensjon og sykeforsikring. Med honorar for kunstnerisk arbeid menes her betaling for arbeid i forbindelse med produksjon og formidling av kunst og kultur, eksempelvis når en visuell kunstner produserer en utstilling, når en scenekunstner spiller i et teaterstykke eller en film, når en musiker eller et band spiller en konsert, eller når en forfatter eller en filmskaper presenterer sine verk for et publikum.

Regjeringens mål er at kunstnere skal få rimelig betalt for kunstnerisk arbeid, også når de er oppdragstakere. Offentlig finansierte institusjoner og tilskuddsordninger har et særlig ansvar for å sørge for rimelig betaling til kunstnere. Et tiltakspunkt i Meld. St. 22 (2022-2023) *Kunstnarkår* og Innst. 217 S (2023-2024) er at Kultur- og likestillingsdepartementet i tilskuddsbrev vil be statlig finansierte kunst- og kulturinstitusjoner rapportere om bruk og honorering av selvstendig næringsdrivende kunstnere. Oppdraget om verdiprinsipper og strategi for rimelig betaling for kunstnerisk arbeid må ses i sammenheng med dette og øvrige tiltakspunkter i meldingen. Det vises til nevnte melding for ytterligere informasjon.

Oppdragsbeskrivelse

Kultur- og likestillingsdepartementet ber Kulturdirektoratet utarbeide overordnede verdiprinsipper for honorar for kunstnerisk arbeid. Prinsippene skal fungere som en veiledende standard for statlig finansierte kunst- og kulturinstitusjoner og tilskuddsordninger, innenfor de til enhver tids gjeldende budsjettammer. Som en del av utarbeidelsen av verdiprinsippene skal direktoratet innhente kunnskap om dagens praksis for betaling for kunstnerisk arbeid.

Verdiprinsippene skal være avgrenset mot lønn og ansettelsesforhold, avtaleregulert erstatning og mot områder der betaling forhandles kollektivt. Prinsippene skal være i tråd med konkurranselovgivningen og EØS-regelverket.

Videre ber departementet direktoratet utarbeide en oppfølgende strategi, basert på arbeidet med de overordnede verdiprinsippene. Med oppfølgende strategi menes her en strategi for hvordan verdiprinsippene kan følges opp fra departementet, direktoratet og aktørene selv.

Referansegruppe

Som det fremgår av Meld. St. 22 (2022-2023) *Kunstnarkår* og Innst. 217 S (2023-2024) skal arbeidet gjennomføres i samråd med kunstnerorganisasjoner og statlig finansierte kunst- og kulturinstitusjoner. I tillegg ønsker departementet at statlig finansierte tilskuddsordninger inkluderes i arbeidet. Departementet vil nedsette en referansegruppe for direktoratet i perioden arbeidet foregår.

Departementet ber direktoratet om å utarbeide et forslag til opplegg og møtefrekvens.

Referansegruppen vil honoreres i tråd med satser for godtgjøring av styrever, råd og utvalg jf. [Statens personalhåndbok](#). Honorering og eventuelle reiseutgifter til referansegruppens medlemmer ligger i den økonomiske rammen som er avsatt til arbeidet, og må foretas av direktoratet.

Tidsramme

Departementet ber om at arbeidet med verdiprinsippene starter så snart som mulig, og at direktoratet rapporterer på status for arbeidet medio juni 2025. Videre arbeid med strategi og fremdrift for dette arbeidet vil besluttet på bakgrunn av statusrapporten.

Økonomisk ramme

Departementet vil stille 1 500 000 kroner til disposisjon til arbeidet. Dette skal også dekke kostnader til kunnskapsinnhenting og referansegruppe.